

TURKU AMK

295
Raportteja

Minna Salakari, Anu Vaihekoski

Luotsi

– Työhyvinvoinnin väylillä

TURKU AMK

Minna Salakari, Anu Vaihekoski

Luotsi

– Työhyvinvoinnin väylillä

Työsuojelurahasto
Arbetskyddsfonden
The Finnish Work Environment Fund

Minna Salakari

Minna Salakari toimii Turun ammattikorkeakoulussa lehtorina ja Luotsi-hankkeen projektipäällikkönä. Hän on kansanterveystieteilijä, jonka sydäntä lähellä ovat nuoret ja nuorten terveyden edistäminen.

Minnan tärkein oivallus Luotsin aikana oli, että vaikuttavan terveyden edistämisen taustalla on aina kohderyhmän, nuorten ja heidän parissaan toimivien ammattilaisten, tarpeet ja toiveet kohtaamisille ja moniammatilliselle hyvinvointityölle.

Anu Vaihekoski

Anu Vaihekoski toimii Turun ammattikorkeakoulussa päätoimisena tuntiopettajana ja Luotsi-hankkeen projektikoordinaattorina. Hän tekee väitöskirjatutkimustaan nuorten terveyteen ja elintapoihin liittyen.

Anun tärkein oivallus Luotsin aikana oli, että uudenlaiset, osallistavat ja toiminnalliset menetelmät sekä säännöllinen ja moniammatillinen yhteistyö ovat ammattiin opiskelevien nuorten hyvinvoinnin peruskiviä.

Turun ammattikorkeakoulun raportteja 295

Turun ammattikorkeakoulu

Turku 2024

Graafinen ilme ja taitto:

Niina Kuittinen, Good Creative Company

ISBN 978-952-216-863-4 (pdf)

ISSN 1459-7764 (elektroninen)

<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-216-863-4>

Turun AMK:n sarjajulkaisut:

turkuamk.fi/julkaisut

Sisältö

1	Hyvinvointia, osaamista ja yhteistyötä	
	– Uudet mallit luovat oppimisväyliä ja vahvistavat työhyvinvointia.....	5
2	Yhteistyöllä kohti hyvinvointia ja menestyvää oppimisympäristöä.....	8
	2.1 Tausta	8
	2.2 Tarkoitus ja tavoitteet.....	9
3	Hyvinvointi, osaaminen ja yhteistyö ohjaavat ammattiin opiskelevien menestystä	10
4	Yhdessä kohti uusia oivalluksia.....	11
	4.1 Tutkimushankkeen toteutus.....	11
	4.2 Menetelmät.....	12
5	Tulevaisuuden suunnannäyttäjät:	
	innovatiivisia malleja ja tietoa hyvinvoinnin edistämiseen.....	19
6	Innovaatioista osaamisen kehittämiseen ja menestyksekkääseen työelämään.	21
7	Luotsi suuntaa näyttämässä	36
	Lähteet.....	38

Hyvinvointia, osaamista ja yhteistyötä – Uudet mallit luovat oppimisväyliä ja vahvistavat työhyvinvointia

---

Hyvinvoinnin ja osaamisen kehittämisen johtaminen edellyttää oppilaitosten johdon, henkilöstön ja opiskelijoiden sekä alueellisten hyvinvointitoimijoiden yhteistyötä. Hyvinvointi ja osaaminen vaikuttavat suoraan ammatillisen tutkinnon läpäisyyn, keskeyttämisten vähenemiseen ja työelämään kiinnittymiseen.

Työsuojelurahaston rahoittaman Luotsi-hankkeen tavoitteena oli oppilaitoksen hyvinvointijohtamisen ja alueellisen hyvinvointiyhteistyön kehittäminen työhyvinvoinnin näkökulmasta. Hankkeen tutkimus toteutettiin laadullisin ja määrällisin tutkimusmenetelmin, Bikva-arviointimallia hyödyntäen.

Luotsissa luotiin kaikkiaan kolme uudenlaista mallia: hyvinvointijohtamisen malli, alueellisen hyvinvointityön yhteistyömalli ja alueellisen koulutusyhteistyön malli eli väyläopintojen prosessimalli. Lisäksi tuotettiin useita hyvinvointiin, työhyvinvointiin ja ammattiin opiskelevien nuorten urapolkuihin liittyviä tuotoksia.

Hyvinvointijohtamisen ja alueellisen yhteistyön mallinnukset luovat erityisesti ammattiin opiskeleville ja heidän parissaan toimiville ammattilaisille edellytykset toimia opiskelijoiden osaamisen kehittämisen sekä työelämään siirtymisen ja työssä jaksamisen tukena.

**Hyvinvointia,
osaamista ja
yhteistyötä**

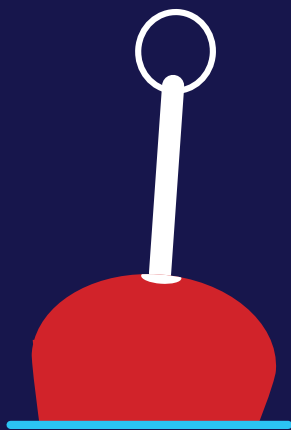

Luotsi

Työhyvinvoinnin

väylillä

Yhteistyöllä kohti hyvinvointia ja menestyvää oppimisympäristöä

2.1 Tausta

Hyvinvoinnin ja osaamisen kehittämisen johtaminen edellyttää oppilaitosten johdon, henkilöstön ja opiskelijoiden yhteistyötä. Koordinoitu yhteistyö alueellisten toimijoiden kanssa lisää mahdollisuuksia toteuttaa oppilaitoksen hyvinvointia tukevia toimintoja. Hyvinvointi ja osaaminen vaikuttavat suoraan ammatillisen tutkinnon läpäisyyn ja keskeyttämisten vähenemiseen. Hyvinvointijohtaminen realisoituu organisaation päivittäisessä toiminnassa ja myöhemmin työhyvinvoinnissa. (Opetushallitus 2019.)

Oppilaitoksen johto tekee alueellista yhteistyötä toimialueensa poliittisten päättäjien ja työelämän kanssa. Tällä varmistetaan, että toimintaa johdetaan hyvinvoinnin ja osaamisen kehittämisen näkökulmista. (Opetushallitus 2019.)

Hyvinvoinnin ja osaamisen kehittäminen edellyttää tiedolla johtamista. Hyvinvointiin vaikuttavien tekijöiden sekä osaamisen kehittymistä seurataan systemaattisesti hyödyntämällä tietojärjestelmiä ja toiminnanohjausta. Johtamisen työkaluja voivat olla säännölliset yksikkö- ja koulutuslakohtaiset ”navigoinnit”, henkilöstön ja opiskelijoiden kuulemiset ja muut palautejärjestelmät. (Vesa ym. 2020; Opetushallitus 2019; Honkanen ym. 2014.)

Opiskelijoiden ja henkilöstön hyvinvointi, osaaminen ja asenne ovat ratkaisevia tekijöitä koko organisaation tavoitteiden saavuttamisessa. Olennaista on vuorovaikutus- ja kohtaamisosaamisen sekä yhteistyökäytäntöjen kehittäminen ja lisääminen organisaation kaikilla tasoilla. Näin yhteisöllinen oppiminen ja osaamisen kehittyminen ja siten työelämään siirtyminen mahdollistuvat. Samalla luodaan pohjaa osallistavalle organisaatiokulttuurille, jota vahvistetaan opiskelijoiden ja henkilökunnan yhteistyöllä oppilaitoksen arjessa. (Vesa ym. 2020; Nurmi ym. 2019; Opetushallitus 2019; Raivio & Karjalainen 2013.)

Hyvinvointijohtaminen edistää oppimista sekä fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia. Hyvinvointijohtamisen ja alueellisen yhteistyön mallinnusten keinoin oppilaitoksen henkilökunta voi huolehtia opiskelijoiden hyvinvoinnista, oppimisympäristön terveellisyydestä ja turvallisuudesta. (Vesa ym. 2020; Aaltonen ym. 2006.) Hyvinvoinnilla on merkittävä vaikutus opintojen läpäisyyn, urapolkuihin ja työhyvinvointiin (Opetushallitus 2019).

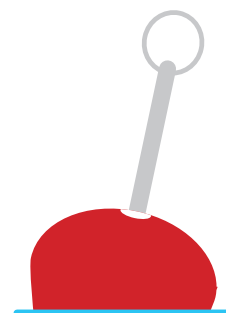
2.2 Tarkoitus ja tavoitteet

Tarkoituksena oli oppilaitoksen hyvinvointijohtamisen ja alueellisen hyvinvointiyhteistyön kehittämisen työhyvinvoinnin näkökulmasta laadullisin ja määrällisin menetelmin, Bikva-arviointimallia hyödyntäen.

Hankkeella oli viisi tavoitetta:

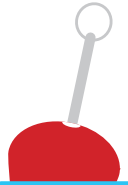
1. Luoda hyvinvointijohtamisen malli ammatilliseen oppilaitokseen yhdessä oppilaitostoimijoiden ja opiskelijoiden kanssa.
2. Luoda alueellisen toimijayhteistyön malli ammatillisessa oppilaitoksessa yhdessä oppilaitostoimijoiden ja opiskelijoiden kanssa.
3. Selvittää koulutustarpeet ja luoda alueellinen koulutuskokonaisuus sote-alan ja sivistysalan ammattilaisten työn ja työhyvinvoinnin tueksi.
4. Luoda koulutusrajat ylittävä opettajaverkosto.
5. Kehittää ammatillisessa koulutuksessa käyvien nuorten urapolkumahdollisuuksia uudella tavalla yhteistyökäytänteillä.

Hyvinvointijohtaminen edistää oppimista ja hyvinvointia.

Hyvinvointi, osaaminen ja yhteistyö ohjaavat ammattiin opiskelevien menestystä

Luotsin pitkäaikaistavoitteiden mukaisesti laadittiin kuusi tulevaisuuden visiota:

-

1. Hyvinvoiva ammattiin opiskeleva oppii ja etenee henkilökohtaisella opintopolullaan suunnitelmallisesti ja kiinnittyy työelämään jouhevasti opintojensa jälkeen.

Oppilaitoshyvinvointi on organisaation vahva kivijalka – jokainen ansaitsee hyvän johtajan, mutta oppii myös johtamaan omaa toimintaansa vastuullisesti. Hyvinvointijohtamisen ja monitahoisesta yhteistyön mallinnuksen keinoin työyhteisön ilmapiiri sekä osaamisen ja onnistumisen kokemukset vaikuttavat sekä opiskelijoiden että henkilöstön motivaatioon, toiminta- ja työkykyyn.
- 2.** Hyvinvointijohtamisen ja alueellisen yhteistyön mallinnukset luovat erityisesti ammattiin opiskeleville ja heidän parissaan toimiville ammattilaisille edellytykset toimia opiskelijoiden osaamisen kehittämisen, työelämään siirtymisen ja työssä jaksamisen tukena. Lisäksi se mahdollistaa ammattilaisille toimivan ja vaikuttavan menetelmän, jota voi hyödyntää käytännön työssä, erilaisten opiskelijaryhmien kohtaamisissa, erityisesti terveyden edistämisen kokonaisuuksissa.
- 3.** Kun nojataan laajaan tutkimushanketietoperustaan, hankkeessa luotujen mallinnusten uutuusarvo suomalaiselle työelämälle on uudenlainen, holistinen ja osallistava lähestymistapa tukea ammattiin opiskelevien työhyvinvointia, työssä jaksamista ja urakehitystä. Osallisuus on keskeinen tekijä työhyvinvoinnin saavuttamisessa.
- 4.** Hankkeessa luotujen mallien uutuusarvoina ovat oppilaitoslähtöinen hyvinvoinnin edistäminen sekä käytännön pedagoginen ja didaktinen toiminta hyvinvointikontekstissa. Uutuutena nähdään myös organisaatioiden rajat ylittävä osaamisen jakamisen kulttuurin luominen sekä ammatti-instituutin ja ammattikorkeakoulun välinen yhteistyö ja siten ammattiin opiskelevien urapolkutuotisuuden lisääminen jatko-opinnoista ammattikorkeakoulussa.
- 5.** Luotuja mallinnuksia voidaan soveltaa laajasti eri toimialoilla ja eri sektoreilla osaamisen, urakehityksen, työhyvinvoinnin ja työssä jaksamisen varmistamiseksi.

Yhdessä kohti uusia oivalluksia

4.1 Tutkimushankkeen toteutus

Tutkimuksen kohteena olivat Turun ammatti-instituutin opiskelijat ja opiskelijoiden parissa työskentelevät ammattilaiset sekä oppilaitoksen eri sektoreiden esimiehet ja ylin johto. Opiskelijoista ja ammattilaisista koostuvat tutkimusaineistot muodostettiin satunnaisotannalla valikoidusta tutkimusjoukosta, josta muodostettiin lopulliset tutkittavat ryhmät. Osa aineistojen pohjalta tuotetuista lopputuotoksista arvioitiin kohderyhmän edustajilla.

Tutkimusosiot on toteutettu vastuuopettajien ja -tutkijoiden sekä Turun ammattikorkeakoulun (AMK) Master School -opiskelijoiden yhteistyönä. Aiheina olivat ammattiin opiskelevien nuorten työ- ja opiskeluhyvinvointiin, urapolkuun ja terveyden edistämiseen liittyvät kokonaisuudet sekä henkilöstön työhyvinvointiteema.

Tarkemmat opiskelijoiden opinnäytetyötutkimusten aiheet olivat:

- ammattiin opiskelevien nuorten ajatuksia työhyvinvoinnista ja urapolkuajattelusta – Terveyskioski-kyselyn analyysi
- vertaistutorointi nuorten hyvinvoinnin tukemisessa – vertaistuen merkitykset ammattiin opiskeleville nuorille
- Turun ammatti-instituutin henkilöstön työhyvinvointiin liittyvien koulutustarpeiden kartoitus
- uransa aloittavien ammattiin opiskelevien käsityksiä työhyvinvoinnista ja työhyvinvointiin liittyvistä tekijöistä – ammattiin valmistuvien työhyvinvoinnin portaat
- ammattiin opiskelevien nuorten opiskeluhyvinvointi, -motivaatio ja niiden tukeminen – integroiva kirjallisuuskatsaus
- ammattiin opiskelevien nuorten ajatuksia urapoluista – tuloksia nuortenraatien pohjalta nuorten hyvinvointia tukeva terveystulosmalli osana hyvinvointipalveluita – vaikuttavuuden arvioinnin suunnitelma nuorten terveyden edistämiseksi.

4.2 Menetelmät

Luotsi-hankkeessa toteutettiin kaikkiaan kolme laadullista tutkimusosiota osana Bikva-mallinnusta. Kaikkien laadullisten aineistojen analyysit suoritettiin laadulliseen tutkimukseen soveltuvin sisällönanalyysimenetelmin.

Bikva-malli

Terveyttä edistävän johtamis- ja yhteistyökäytäntöjen määrittämisen ja implementoinnin menetelmänä hyödynnettiin asiakaslähtöistä valtaistavuuden ja vaikuttavuuden arviointimallia, Bikva-mallia. Mallin lähtökohtina ovat asiakkaiden (kohderyhmät) näkemykset palvelujen ja toimintojen laadusta, vaikutuksista ja vaikuttavuudesta. Asiakas on muutosvoima hankkeen kehittämissyhteistyössä. Kohderyhmien näkemykset ja kokemukset etenevät vaiheittain organisaation ja toimijoiden (kunta, alueelliset toimijat, järjestöt) eri tasoille ja lopulta yhteiskunnalliselle tasolle. (Krogstrup 2004.)

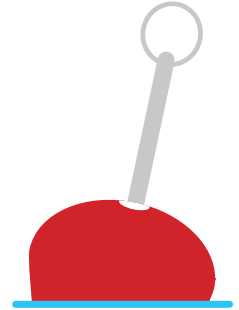
Johtamis- ja yhteistyökäytäntöjen määrittäminen toteutuu kohderyhmien, sote- ja kasvatusalan työntekijöiden, johtajien ja päättäjien osallistamisen vaiheihin sekä arviointitulosten välittämisenä. Bikva-mallin lähtökohtana on se, että kohderyhmällä on lisäarvoa tuottavaa tietoa palvelujen kohdentamisessa. Arviointiprosessi on oppimisperustainen ja alhaalta ylöspäin suuntautuva. (Krogstrup 2004.)

Luotsissa Bikva-mallia hyödynnettiin kolmivaiheisena: ensimmäisessä vaiheessa koottiin nuortenraadit, toisessa vaiheessa kartoitettiin Turun ammatti-instituutin henkilöstön ajatuksia ja käsityksiä työhyvinvoinnista, opiskelijoiden urapoluista, työhyvinvointijohtamisesta ja väyläopinnoista. Toisen vaiheen kartoitus tehtiin kolmannessa vaiheessa johdolle. Lisäksi hankkeen aikana kartoitettiin koko henkilöstön työhyvinvointikoulutustarpeita.

Nuortenraati-työpajat

Bikva-mallin ensimmäisessä vaiheessa selvitettiin ammattiin opiskelevien nuorten ajatuksia ja käsityksiä opiskelu- ja työhyvinvoinnista, motivaatiotekijöistä, urapoluista ja tulevaisuuden työelämästä. Nuortenraati-työpajoja pidettiin kaikkiaan kuusi kertaa. Niihin osallistui yhteensä yli 60 opiskelijaa.

Nuortenraadeissa pohdittiin nuorten käsityksiä opiskelu- ja työhyvinvoinnista.

Nuortenraadeissa pohdittiin seuraavia aiheita:

1) Ammattiin opiskelevien nuorten käsityksiä opiskelu- ja työhyvinvoinnista sekä niihin vaikuttavista tekijöistä.

Nuoret vastasivat kysymyksiin: ”Mitkä tekijät vaikuttavat työhyvinvointiin?”, ”Mikä lisää hyvinvointiani?”, ”Mitä teen hyvinvointini eteen?”, ”Mikä motivoi minua opiskelemaan?”.

2) Ammattiin opiskelevien nuorten urapolkuajatukset ja tulevaisuuden odotukset.

Nuoret vastasivat kysymyksiin: ”Missä näet itsesi 10 vuoden päästä?”, ”Mitä toivon tulevaisuuden työlläni?”, ”Mitä tekijöitä arvostan työelämässä?”, ”Mitä urapolku tarkoittaa?” ja ”Millainen on unelmiesi urapolku?”.

Nuortenraadeissa opiskelijat toimivat ensin yksilöinä, itsenäisesti kysymyksiin vastaten. Tämän jälkeen he käsittelivät aiheita pienryhmissä, jonka jälkeen keskusteltiin yhteisesti koko ryhmän kesken kysymysten herättämistä ajatuksista.

Nuorten keskustelut, työskentely ja yhteiskeskustelu taltiointiin, ja aineistot analysoitiin induktiivista sisällönanalyysiä mukaillen. Sisällönanalyysissa tarkoituksena on saada tekstiaineistosta esille tiivistetty ja yleistettävä kuvaus tutkittavasta asiasta.

Väyläopintotyöpajat

Opettajille suunnatut työpajat toteutuivat yhteiskehittämisen menetelmin, osallistavan, fasilitoidun työpajan keinoin. Tutkimushankkeen mallinnuksissa (etenkin toiminnan ja mallinnuksen arvioinnissa) hyödynnettiin Satu Takalan (2017) kehittämää Terveiden edistämisen osallistavaa toimintamallia. Mallissa osallistavan ja aktivoivan terveystieteiden näkökulman avulla tuetaan kohderyhmien hyvinvointia, terveyden edistämistä ja elämäntapavalintojen toteuttamista sekä muutosten pysyvyyttä eri toimintatavoilla.

Opiskelijat Henkilöstö Esihenkilöt

Mallinnuksen johtamis- ja yhteistyökäytännöt perustuvat siihen, että

a) terveyden edistämisen tavoitteista sovitaan yhteisesti eri hallinnonalojen asiantuntijoiden ja toimijoiden kanssa

b) terveyden edistämistyötä ja yhteistyötä lisätään operatiivisessa kunnan terveydenedistämisen työssä

c) terveyden edistämistyössä tulee lisätä liikkumista eri hallinnonala edustavien tahojen kanssa terveyden edistämisen yhdyspinnoilla.

Opettajien työpajaan osallistuneet opettajat valikoituivat niistä opettajista, jotka ovat mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa amk-väyläopintokokonaisuutta ja Turun ammatti-instituutin Taito-kampusta. Turun AMK:sta toiminnan suunnitteluun valikoituvat väyläopintojen vastuuhenkilöt sekä toteutuksesta vastaavat opettajat.

Opettajien työpajoihin saatiin kolme vastuuopettajaa Turun ammatti-instituutista ja kolme opiskelijaedustajaa, jotka itse suorittavat opintojaan väyläopintoina. Turun AMK:n väyläopinnoista vastaavaa opettajaa ja mukana olevia opettajia haastateltiin, ja heidän aikaisemmin väyläopintojen kehittämiseen keräämäänsä aineistoa hyödynnettiin väyläopintojen kehittämisessä.

Työpajoissa tarpeelliseksi nähtiin väyläopintojen prosessin kuvaaminen ja sen eri toimijoiden tehtävien ja vastuiden kuvaaminen. Prosessikuvaus alkoi nykytilan kuvauksesta, jossa tunnistettiin haastekohdat ja hyvät, jatkettavat käytänteet. Lopputuotoksena laadittiin väyläprosessikuvaus, jossa haastekohdat on pyritty ratkaisemaan.

Määrälliset tutkimukset

Luotsi-hankkeessa toteutettiin kaikkiaan kolme määrällistä tutkimuskartoitusta osana Bikva-mallinnusta. Kaikkien määrällisten aineistojen analyysi toteutui tilastollisia menetelmiä hyödyntäen.

1. Terveyskioski-kartoitus

Ammattiin opiskeleville suunnattu Terveyskioski-kysely oli Luotsin Bikva-mallinnuksen ensimmäisen osion (tiedonkeruu nuorilta) toinen menetelmä. Terveyskioski-kartoituksessa selvitettiin nuorille tärkeitä hyvinvointitekijöitä, työhyvinvoinnin osatekijöitä, oppilaitoksen mahdollisuuksia tukea opiskelijoiden hyvinvointia ja tulevaa työhyvinvointia sekä urapolkuun liittyviä ajatuksia.

Kartoitus toteutui sähköisesti tai puhelimitse Terveyskioski-toiminnan aikana/ohessa, ja siihen osallistui määräaikana kaikkiaan 319 opiskelijaa. Osallistuminen oli vapaaehtoista ja anonyymiä.

2. Henkilöstön työhyvinvointikysely

Kyselyssä selvitettiin Turun ammatti-instituutin ammattilaisten työhyvinvointia ja näkemyksiä työhyvinvoinnin tukemisesta. Kyselyn pohjana hyödynnettiin Työturvallisuuskeskuksen Yksilötutka-työhyvinvointikyselyä ja Luotsi-hankkeen nuortenraadeista kerättyä aineistoa. Näin opiskelijoiden näkemys hyvinvoinnista ja urakehityksestä ohjasi Bikva-mallin mukaisesti kyselyn laatimista. Kyselyyn vastasi 134 ammattilaista.

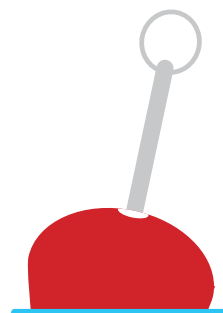
3. Johdon hyvinvointijohtamisen kysely

Bikva-mallin viimeisessä vaiheessa teetettiin hyvinvointijohtamisen kysely Turun ammatti-instituutin johdolle ja esihenkilöille. Kyselyssä selvitettiin johdon näkemyksiä organisaation, henkilöstön ja opiskelijoiden hyvinvoinnista ja työhyvinvoinnista, hyvinvointijohtamisesta sekä opiskelijoiden urapoluista ja niiden tukemisesta. Kyselyyn vastasi kaikkiaan kahdeksan esihenkilö- tai johtotehtävässä olevaa henkilöä.

Terveyskioski-toiminta

Terveyskioskit tarjoavat asiakkaiden tarpeisiin ja erityisesti kolmannen sektorin ydintoimintaan perustuvan monipuolisen palvelukokonaisuuden. Terveyskioski on opiskelijoiden päivittäiseen ympäristöön sijoitettu ammattilaisvetoinen palvelu- ja kohtaamispiste. Se tarjoaa matalan kynnyksen hyvinvointipalveluja kohderyhmälähtöisesti.

**Terveyskioskeja
toteutettiin
kaikissa TAI:n
koulutaloissa.**

Terveyskioskit tarjosivat nuorten tarpeisiin ja kolmannen sektorin ydintoimintaan perustuvan palvelukokonaisuuden, joka sisälsi muun muassa:

- ennaltaehkäisevää terveys- ja hyvinvointineuvontaa
- pienimuotoista terveystoimintaa.
- terveys- ja omahoidon ohjausta
- tietoa eri hyvinvointiteemoista.

Terveyskioski-toiminnoilla on todettu olevan useita hyötyjä: palvelu tehostaa yhdistys- ja kuntaresursien käyttöä asiakastarpeen mukaiseksi, palveluiden saatavuutta ja mahdollistaa riskiryhmien hakeutumisen palveluihin. Toiminta on kustannustehokasta – varhainen matalankynnyksen tuki on oiva lisäresurssi oppilaitoksen terveyttä edistäviin palveluihin.

Luotsi-hankkeen keskeisenä toimintana toteutettiin terveyskioskeja kaikissa Turun ammatti-instituutin koulutaloilla. Terveyskioski-toiminnasta vastasi Lounais-Suomen Syöpäyhdistys yhdessä Turun ammatti-instituutin toimijoiden kanssa.

Terveyskioski-toimintaa toteutettiin yhteensä 14 kertaa, viidessä koulutalossa, mutta toimintaan osallistui kuuden koulutalon opiskelijoita. Yhden koulutalon osalta toiminta peruttiin, koska koulutalolla ei ollut resurssia ottaa hanketta vastaan. Kaiken kaikkiaan toimintaan osallistui noin 1300 nuorta.

Terveyskioskien toteutuminen Turun ammatti-instituutin koulutaloilla

Kevät 2023

TAI Ruiskadun kampus/Liiketalouden 2.–3. vuoden opiskelijat, osallistujamäärä noin 30.

TAI Juhannuskukkulan koulutalon opiskelijat, osallistujamäärä noin 150.

TAI Peltolan koulutalon opiskelijat, osallistujamäärä noin 100.

TAI Aninkaisten koulutalon opiskelijat, osallistujamäärä noin 50.

TAI Ruiskadun kampuksen sotealan opiskelijat, osallistujamäärä noin 70.

TAI Juhannuskukkulan koulutalon opiskelijat, osallistujamäärä noin 70.

Tyhypäivä TAI Peltolan koulutalolla, osallistujamäärä noin 150.

TAI Liiketoiminta, opiskelijatoteutus, osallistujamäärä noin 35.

Tyhypäivä TAI Peltolan koulutalolla Kuormakadun opiskelijoille, osallistujamäärä noin 50.

Toiminta:

- Terveyskioski-kyselyn toteuttaminen
- Puristusvoiman mittaamista
- Verenpaineen mittaamista
- Häkämittausta
- Tietoa nikotiini tuotteista
- Pop up-kahvila
- Posteripohja "Mikä lisää sun hyvinvointia?"
- Opiskelijoiden toteuttamat teemapisteet: rentoutus, avustajakoira-piste ulkona, Kahoot-visa, erilaisia lauta- tai muita pelejä sekä liikunnallinen piste, jossa mm. puristusvoiman mittausta.
- Turun ammattikorkeakoulun Master School -opiskelijan opinnäytetyöhön liittyvän kartoituksen toteutus Terveyskioski-toimintaan liittyen

Lisäksi kevään aikana toteutettiin kahdesti terveystietokioskien suunnittelu yhdessä Turun ammatti-instituutin lasten ja nuorten hoitotyön opiskelijoiden kanssa.

Syksy 2023

Tyhy-päivä Peltolan koulutalolla Peltolan ja Kuormakadun opiskelijoille, osallistujamäärä noin 150.

TAI Aninkaisten koulutalon hyvinvointipäivä, osallistujamäärä noin 200.

TAI Juhannuskukkulan terveystietokioski, osallistujamäärä noin 70.

TAI Ruiskadun koulutalo, Liiketalouden opiskelijat, osallistujamäärä noin 40.

TAI Ruiskadun kampus, sote-alan opiskelijat, osallistujamäärä noin 150.

Toiminta:

- Omaan hyvinvointiin liittyvät kysymykset: "Mistä olet ylpeä?" ja "Mikä on kaikkein tärkeintä sinulle?" Lisäksi opiskelijat saivat kirjoittaa itselleen tsemppiviestin.
- Häkämittausta
- Miten nukut? -testi
- Tietoa vapestä eli sähkösavukkeesta
- Onnenpyörä, jossa kysymyksiä terveyteen liittyen
- Pop up-kahvila
- Rentoutus ja isolle kankaalle maalaaminen
- Terveysaiheinen Kahoot-visa
- Pop up -kahvila ja värityskuvien värittäminen
- Turun ammattikorkeakoulun Master School -opiskelijan opinnäytetyön kartoitus liittyen työhyvinvoinnin portaisiin

Tulevaisuuden suunnannäyttäjät: innovatiivisia malleja ja tietoa hyvinvoinnin edistämiseen

Vuoden mittaisessa tutkimushankkeessa saavutettiin asetetut tavoitteet suunnitellussa aikataulussa. Tutkimus tuotti tietoa oppilaitoksen alueellisesta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhteistyöstä ja hyvinvointijohtamisesta sekä alueellisesta oppilaitosyhteistyöstä (oppilaitos ja järjestösektori) ja sen tulevaisuuden mahdollisuuksista muun muassa opiskelijoiden urapolkujen kehittämisessä.

Tuloksina saatiin:

1.

Tietoa ammattiin opiskelevien nuorten opiskeluhyvinvoinnista ja sen tukemisesta. Tietoon pohjautuen suositus opiskelu- ja myöhemmin työhyvinvoinnin tukemiseen.

a. Nuoret ymmärtävät hyvinvoinnin merkityksen ja tietävät, mitkä tekijät vaikuttavat siihen. Merkittävämmiksi hyvinvoinnin tekijäksi he määrittävät riittävän unen ja levon. Hyvinvointiin vaikuttavat myös kaverisuhteet, parisuhde, fyysinen aktiivisuus, terveellinen ravinto, vapaa-aika, tasapainoinen arki ja opiskelu.

b. Nuoret kaipaavat apua ja tietoa sekä tukea opettajilta esimerkiksi mielenterveyshaasteiden tai väsymyksen tunnistamiseen. Liikuntamahdollisuuksien lisääminen, tasa-arvo ja hyvä työskentelyilmapiiri vahvistavat opiskelijoiden hyvinvointia.

c. Suurin osa kyselyyn vastanneista nuorista on pohtinut, mitä työtä he haluaisivat tulevaisuudessa tehdä. Osa heistä opiskelee parhaillaan itselleen mieluista alaa.

d. Opiskelijoilla on halu työn tekemiselle. Terveyskioski-kyselyn mukaan asiantunteva ja ammattitaitoinen opetus sekä opiskeluiden aikana annettava tieto työhyvinvoinnista ja siihen liittyvistä tekijöistä koetaan tulevaisuuden työhyvinvointia tukevana toimena.

2.

Nuorten, ammattilaisten ja johtotason näkemykset oppilaitoshyvinvoinnin nykytilasta, sen tulevaisuuden suunnasta ja hyvinvointijohtamisen tahtotilasta.

3.

Nuorten, ammattilaisten ja johtotason näkemykset oppilaitoksen alueellisen yhteistyön nykytilasta, sen tulevaisuuden suunnasta ja yhteistyön tahtotilasta.

4.

Tietoa alueellisesta koulutusyhteistyöstä. Tiedon avulla kehitetään ja tuetaan ammattiin opiskelevien ja ammattilaisten hyvinvointia, osallisuutta ja työhön linkittymistä sekä työssä jaksamista uudenlaisten urapolkumahdollisuuksien keinoin.

5.

Sektorirajat ylittävää yhteistyötä, joka tuottaa innovatiivisia väyläopinto- ja täydennyskoulutusmahdollisuuksia niin ammattiinstitutein opiskelijoille kuin ammattilaisille.

6.

Ammattikoulun henkilöstölle suunnattu työhyvinvointikoulutus.

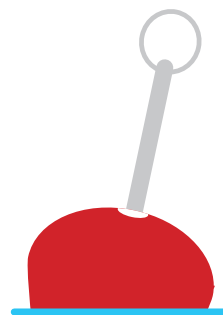

Kohderyhmälähtöisesti tuotetut mallinnukset ylläpitävät, tukevat ja lisäävät oppilaitoshyvinvointia monitahoisesti. Ne tukevat opiskelijoiden työhön kiinnittymistä sekä työhyvinvointia ja työuralla etenemistä.

Mallinnuksien avulla yhtenäistetään hyvinvointijohtamisen käytänteitä organisaatiossa sekä mahdollisesti myös laajemmin muun muassa julkaisutoiminnan myötä.

Tuotettua tietoa ja luotuja toimintamalleja on mahdollista esitellä monitahoisesti kansallisella tasolla ja siten tarjota ”benchmarkaus” niistä muille vastaaville ammattioppilaitoksille ja ammattikorkeakouluille. Kansainvälisesti tietoa voidaan levittää muun muassa alan vertaisarvioituihin lehtiin artikkelijulkaisuin.

Johtaminen Yhteistyö Koulutus

Innovaatioista osaamisen kehittämiseen ja menestyksekkääseen työelämään

---

Luotsi-hankkeessa luotiin kaikkiaan kolme uudenlaista mallia:

5.1. Hyvinvointijohtamisen malli

Hyvinvointijohtamisen mallilla (kuva 1) tuetaan ja edistetään kokonaisvaltaista hyvinvointia organisaatiossa. Mallin tavoitteena on antaa yhteiset raamit hyvinvoinnin johtamiseen sekä käytännön työkaluja, joilla hyvinvointia edistetään jokapäiväisessä työssä organisaation kaikilla tasoilla.

Malli laadittiin toimijalähtöisesti, mikä tarkoittaa henkilöstön ja opiskelijoiden vahvaa osallistumista kehittämisprosessiin. Kehittäminen toteutettiin Bikva-mallia hyödyntäen laadullisin ja osallistavin sekä määrällisin menetelmin. Mallissa huomioitiin Turun ammatti-instituutissa käytössä olevat ohjeistukset ja toimintatavat.

Hyvinvointijohtamisen malli koottiin kohderyhmän toiveiden mukaisesti yksinkertaiseksi materiaaliksi, joka ohjaa ja tukee hyvinvoinnin systemaattista johtamista ja kehittämistä organisaatiossa. Mallia on tarkoitus hyödyntää arjen työkaluna niin, että henkilökuntaa ja opiskelijoita osallistetaan hyvinvoinnin tukemiseksi ja ylläpitämiseksi. Mallia tulee tarkastella tasaisin väliajoin ja muokata esimerkiksi henkilöstöltä ja opiskelijoilta saadun palautteen ja tarpeiden pohjalta.

5.2. Alueellisen hyvinvointityön yhteistyömalli

Alueellisella yhteistyömallilla pyritään kehittämään ja lisäämään oppilaitoksen ja alueellisten toimijoiden (mukaan lukien järjestösektori) hyvinvointia tukevia toimintoja oppilaitoksessa. Alueellinen toimintamalli tuo joukon yhdistyksiä ja muita toimijoita vuorovaikutukseen Turun ammatti-instituutin ja Turun ammattikorkeakoulun kanssa.

Yhteistyömalli syventää aluekehittämistä sekä lisää säännöllisyyttä ja laajuutta terveyden edistämisen työhön. Yksi konkreettinen yhteistyömalli on Terveyskioski-toiminta, jonka toteutuksesta ja kehittämisestä Lounais-Suomen Syöpäyhdistys on vastannut. Yhteistyömallista laadittiin ”road map” lähitulevaisuuden hyvinvoinnin edistämisen alueellisesta kokonaiskuvasta (kuva 2).

5.3. Alueellinen koulutusyhteistyön malli eli väyläopintojen prosessimalli

TAln lähihoitajaopiskelijoilla on mahdollisuus hakea opiskelemaan väyläopintopolkua. Tämä antaa heille 35 opintopistettä ammattikorkeakouluopintoja, jotka sisältyvät lähihoitajaopintoihin.

Väyläopinnot tutustuttavat ammattikouluopiskelijoita ammattikorkeakouluopintoihin ja valmistavat heitä samalla jatko-opintoihin. Ammattikorkeakouluopintoja voi jatkossa hyödyntää osana jatko-opintotutkimtoa ja niiden avulla voi nopeuttaa jatko-opintojen etenemistä.

Luotsissa luodussa alueellisella koulutusyhteistyömallilla (kuva 3) pyritään kehittämään ja lisäämään oppilaitosten välistä koulutusyhteistyötä ja kehittämään sekä ammattiin opiskelevien että opettajien urapolkua. Luotsi-hankkeen aikana on opettajien välinen yhteistyö vahvistunut ja yhteistyö on todettu toimivaksi. Väyläopintojen toteutusta on kehitetty ketterästi hankkeen aikana toimijoiden hyvän yhteistyön ja nopean reagoinnin ja ongelmanratkaisukyvyyn avulla.

Toimintamalli lisää alueellisen ammattikorkeakoulun ja ammatillisen oppilaitoksen vuorovaikutusta ja yhteistyömenetelmiä uudenlaisten urapolkujen mahdollistamiseksi. Tämä taas saattaa tuottaa tulevaisuuden osaajia monialaisesti alueelle – myös kansallisesti. Väyläopinnot nopeuttavat ja tukevat toisen asteen ammatillisen koulutuksen saaneiden nuorten urapolkua ja valmistumista ammattikorkeakoulutuksesta sekä palaamista opiskelusta työelämään.

HYVINVOIVA TAI

HYVINVOINTIJOHTAMISEN MALLI 2023

YHTEISTYÖ JA YHTEISÖLLISYYS

Henkilöstö

Moniammatillinen kohtaminen ja ohjaus. Ryhmytymistä edistävät toimet. Oikean tiedon jakaminen ja tiedon-kulun varmistaminen. Viestintä.

Linjaukset ja puuttuminen perustuvat yhteisiin toiminta-suunnitelmiin.

Opiskelijat

Moniammatilliset matalankynnyksen kohtaamiset luovat perustan yhteisöllisyydelle.

Ryhmytyminen ja sosiaaliset kontaktit tukevat sitoutumista opiskeluun.

Opiskelijat ovat osallisena toiminnan kehittämisessä ja toteutuksessa.

Toiminta TAissa

Laaditun vuosikellon mukainen hyvinvointia edistävä toiminta. Näkyvä ja säännöllinen matalankynnyksen toiminta.

Toiminta TAissa on opiskelijoita aktivoivaa, innostavaa ja sitouttavaa.

Riittävien resurssien varmistaminen.

Yhteenkuuluvuuden tunne lisääntyy ja vuorovaikutuksen jatkuvuus mahdollistuvat.

Yhteisöllisyys ja yhteenkuuluvuus lisäävät hyvinvointia ja sitoutuneisuutta työhön ja opiskeluun.

Hyvinvoiva, osaava, eteenpäin katsova ja työelämään vahvasti kiinnittyvä oppilaitos.

TYÖ- JA OPISKELUHYVINVOINTI

Työhyvinvointi

Arvostus ja oikeudenmukaisuus lisäävät työhön sitoutumista.

Riittävä vapaa-aika sekä työn vaatimusten vastaaminen työntekijöiden voimavaroihin lisäävät työhyvinvointia.

Riittävä osaaminen on työhyvinvoinnin perusta.

Opiskeluhyvinvointi

Terveelliset elintavat, riittävä vapaa-aika, mielen hyvinvointi, sosiaaliset suhteet.

Osaamisen kehittymisen mahdollisuus sekä ura-ajatteluun saatava tuki tukevat hyvinvointia.

Moniammatillisen toiminnan kehittäminen.

Työ- ja oppimisympäristö

Työ- ja opiskeluympäristö lisäävät hyvinvointia: turvallisuus, aktiiviteetti-mahdollisuudet, asianmukaiset tilat ja välineet.

Monipuoliset opetusmenetelmät ja oppimismahdollisuudet.

Työelämäilähtöisyys.

Alueellisten moniammatillisten käytänteiden ja hyvinvointityön vahvistuminen ja lisääminen.

Henkilöstö ja opiskelijat, joilla on taito huolehtia omasta ja vertaistensa hyvinvoinnistaan ja jotka tunnistavat oppilaitoksen moniammatillisen tukiverkoston.

TOIMINTAA OHJAAVAT SUUNNITELMAT JA PERIAATTEET

Opiskelijalähtöisyys

Toiminnan suunnittelu ja toteutus tapahtuu yhdessä opiskelijoiden kanssa.

Oppilaitosympäristöstä luodaan opiskelijoita aktivoiva ja viihtyisä. Elintapavaihtoja ja hyvinvointia tuetaan ympäristötekijöillä ja monitahoisella tuella.

Päihteetön oppilaitos

Yhteiset pelisäännöt - oppilaitoksessa ei sallita päihteiden käyttöä. Päihteiden käyttöön puututaan.

Ehkäisevä päihdetyö. Opiskelijoiden päihteiden käytön puuttumisen -mallin hyödyntäminen. Opiskelijoita ohjataan tuen piiriin.

Moniammatillisuus

Matalankynnyksen kohtaamispaikkoja on riittävästi tarjolla. Oikeaa tietoa terveydestä, elintavoista ja päihteistä on tarjolla.

Terveyttä edistävää toimintaa toteutetaan yhdessä moniammatillisen tiimin sekä alueellisten toimijoiden kanssa.

Oppilaitoksen yhteneväiset käytänteet ja toimintasuunnitelmat hyvinvoinnin tukemiseen.

Opiskelijoiden osallisuuden ja oppilaitosyhteistyön vahvistuminen. Opiskelijoiden terveyden lukuaito vahvistuu.

Hyvinvoiva ja päihteetön oppilaitos.

TURUN AMMATTI-INSTITUUTIN STRATEGIA JA ARVOT

KUNNAN STRATEGIAT

INDIKAATTORIETIETO JA KANSALLINEN TERVEYSTIETO AMMATTIKOULUUNORTEN HYVINVOINNISTA OHJAAVAT HYVINVOINTIJOHTAMISESSA

VAIHE

1

NYKYTILANTEEN KARTOITUS

Tehtävät:

- Tunnistetaan kansalliset ja alueelliset hyvinvointia tukevat tavoitteet ja toimenpiteet.
- Tunnistetaan kansalliset ja alueelliset hyvinvointitoimijat.
- Tunnistetaan nykyiset hyvinvointia tukevat toiminnot oppilaitoksissa.
- Kartoitetaan terveyden edistämisen nykytilanne ja tarpeet kansallisella ja alueellisella tasolla.
- Kartoitetaan terveyden edistämisen nykytilanne ja tarpeet oppilaitoksen sisällä.

2

SIDOSRYHMÄYHTEISTYÖ JA TAVOITTEIDEN MÄÄRITTELY

Tehtävät:

- Keskustellaan alueellisten sidosryhmien, kuten kuntatoimijoiden ja järjestösektorin, kanssa mahdollisista yhteistyömuodoista.
- Keskustellaan alueellisten oppilaitostoimijoiden kanssa mahdollisista yhteistyömuodoista.
- Määritellään yhteistyön tavoitteet ja hyvinvoinnin edistämisen keskeiset painopisteet.
- Laaditaan sitoumukset ja vastuutahot eri toiminnoista.

3

TERVEYSKIOSKI-TOIMINNAN VAHVISTAMINEN

Tehtävät:

- Arvioidaan Terveyskioski-toiminnan nykytila ja sen vaikutukset säännöllisesti, joka toteutuksen yhteydessä.
- Kehitetään toimintamallia arvioinnin pohjalta yhteistyössä alueellisten toimijoiden, kuten järjestösektorien kanssa.
- Laaditaan selkeä toimintamalli Terveyskioski-toiminnan kehittämiseksi ja päivitetään mallia tarpeiden mukaisesti.

4

ALUEELLISEN TOIMINNAN TOTEUTUS

Tehtävät:

- Käynnistetään alueellinen yhteistyömalli virallisesti.
- Nimetään vastuuhenkilöt henkilöstöstä toteutuksen suunnitteluun ja arviointiin.
- Kirjataan alueellinen yhteistyö Turun ammatti-instituutin vuosikelloon.
- Säännöllinen vuoropuhelu eri toimijoiden välillä.

5

TIEDONKERUU JA ARVIOINTI

Tehtävät:

- Kerätään säännöllisesti palautetta ja tietoa alueellisen yhteistyön vaikutuksista.
- Arvioidaan saavutettuja tuloksia ja tehdään tarvittavia muutoksia toimintamalliin.
- Päivitetään "road map" vastaamaan muuttuvia tarpeita ja haasteita.

6

LAAJENTAMINEN JA JATKOKEHITYS

Tehtävät:

- Tarkastellaan mahdollisuuksia laajentaa yhteistyötä muihin oppilaitoksiin tai lähialueisiin.
- Kehitetään uusia toimintamalleja ja hankkeita oppilaitoshyvinvoinnin edistämiseksi.
- Osallistutaan aktiivisesti alan tapahtumiin ja verkostoihin oppimisen ja kokemusten vaihtamiseksi.

Lisäksi Luotsi-hankkeessa laadittiin seuraavat tuotokset:

Työhyvinvoinnin portaat

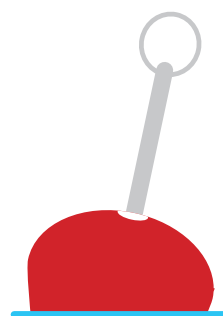
Luotsi-hankkeen aikana selvitettiin ammattiin valmistuvien nuorten käsityksiä työhyvinvoinnista, siihen liittyvistä tekijöistä ja sitä tukevista tekijöistä. Nuorten näkökantaa selvitettiin hyödyntämällä osallistavia menetelmiä.

Nuorille suunnattujen työpajojen tulosten mukaan terveelliset elintavat ja sosiaaliset kontaktit niin koulussa kuin vapaa-ajalla tukevat hyvinvointia. Hyvä työilmapiiri, työyhteisön tuki (esihenkilö ja työkaaverit), mieluisa työ ja työympäristö sekä palkka lisäävät hyvinvointia työssä. Työltä toivotaan mielekästä ja omannäköistä työtä, mahdollisuutta toteuttaa itseään ja oppia uutta.

Nuorten opiskelumotivaatiota lisäävät opiskeltava ala, halu kehittyä ammattilaiseksi, halu valmistua ja saada toimeentulo työstä. Myös kannustava ympäristö lisää motivaatiota. Nuoret pitävät tärkeänä, että työtä on tarjolla, työaikaan voi vaikuttaa ja työstä saa riittävän palkan toimeentuloon. Toiveena on lisäksi hyvä työyhteisö ja se, että työntekijästä huolehditaan. Ammattiin opiskelevat nuoret arvostavat työelämässä uuden oppimista, ammattitaitoa, hyvää työyhteisöä ja työasennetta, palkkausta ja palkitsevuutta.

Tulosten pohjalta totoksena laadittiin mallinnus ammattiin valmistuvien työhyvinvoinnin portaista Rauramon (2012) mallia teoreettisena viitekehystenä soveltaen. Työhyvinvoinnin portaat rakentuvat terveyden, turvallisuuden, yhteisöllisyyden, arvostuksen ja osaaminen askelmille. Niistä julkaistaan hankkeen kustantamana julisteita Turun ammatti-instituutin käyttöön tuomaan esiin nuorten hyvinvointiin liittyviä tekijöitä ja tukemaan hyvinvointia.

Turvallisuus
Yhteisöllisyys
Arvostus
Osaaminen

Ammattiin valmistuvan työhyvinvoinnin portaiden mallinnus

V OSAAMISEN PORRAS

Opiskelijan oma toiminta:

- Tavoitteena on suorittaa alan tutkinto ja kehittyä ammatillaiseksi omalla, mielekkääksi koetulla alalla sekä tehdä merkityksellistä työtä.
- Uuden oppiminen ja opiskelu sekä lisäopiskelu ovat osana omaa opintopolkua ja työtä.

Opiskelijan näkemys koulun tai tulevan työpaikan roolista:

- Koulu mahdollistaa ammatillaiseksi opiskelemisen.
- Työltä toivotaan monipuolisia työtehtäviä ja uusia haasteita.
- Työ itsessään ja työnkuva ovat tärkeitä.

IV ARVOSTUKSEN PORRAS

Opiskelijan oma toiminta:

- Opiskelijat arvostavat positiivista energiaa ja asennetta, huumoria, kiinnostusta.
- Opiskelijat arvostavat omaa työtään, toisten työtä sekä tiimityöskentelyä.

Opiskelijan näkemys koulun tai tulevan työpaikan roolista:

- Opinnoista palaute, tulokset ja kannustus tukevat ja motivoivat opiskelemaan.
- Työstä toivotaan hyvää palkkaa ja etuja kuten työpaikkaruokailu.
- Kiitos työkaverilta ja asiakkailta on opiskelijoille tärkeä palaute työstä.

III YHTEISÖLLISYDEN PORRAS

Opiskelijan oma toiminta:

- Sosiaalisuus ja sosiaalinen kanssakäyminen koetaan tärkeiksi sekä perhe- ja läheisyyden suhteissa että kaverisuhteissa opinnoissa/työssä tai niiden ulkopuolella.
- Sosiaalinen media on osa sosiaalista elämää.

Opiskelijan näkemys koulun tai tulevan työpaikan roolista:

- Koulussa opettajat (kannustavat, mukavat, hyvät) ja hyvä luokkahenki ja ilmapiiri, joka on kannustava ja ystävällinen, tukevat yhteisöllisyyttä.
- Työpaikalla yhteisöllisyyttä tukevat työilmapiiri, työkaverit, tiimityöskentely ja esihenkilön osaaminen.

II TURVALLISUUDEN PORRAS

Opiskelijan oma toiminta:

- Opiskelijoiden turvallisuutta lisää tulevaisuuden haaveiden mahdollistuminen opiskelun myötä saavutettavan työpaikan ja säännöllisen palkan avulla.
- Tarvittavien suojaimien käyttö ja hyvä työergonomia tunnistetaan osaksi turvallisuutta omassa työssä.

Opiskelijan näkemys koulun tai tulevan työpaikan roolista:

- Turvallisuutta lisäävät vakaus työpaikasta ja työstä saatava palkka.
- Koulu- ja/tai työympäristöstä toivotaan viihtyvyyttä, toiminnallisuutta, nykyaikaisuutta, työrauhaa ja mahdollisuutta hoitaa työ kunnolla.

I TERVEYDEN PORRAS

Opiskelijan oma toiminta:

- Opiskelijat tunnistavat fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin merkityksen osana terveyttä.
- Terveelliset elintavat, kuten riittävä lepo ja uni, liikunta ja monipuolinen ravitsemus, sekä mieluisien harrastusten ja asioiden tekeminen lisäävät hyvinvointia.

Opiskelijan näkemys koulun tai tulevan työpaikan roolista:

- Opiskelijan hyvinvoinnista huolehtiminen sisältäen tasapainon työ-/opiskeluajan ja vapaa-ajan välillä, sekä oppilahuoltoryhmän tuen, kuten opettajien, kuraattorin ja psykologin palvelut.
- Työ-/koulumatka on sopiva, vapaapäiviä on riittävästi.
- Kouluruokailu, työpaikkaruokailu.

Ammattiin valmistuvan työhyvinvoinnin portaiden mallinnus Rauramo 2012 mallia soveltaen

Ammattiin valmistuvan työhyvinvoinnin portaiden mallinnus, käytännön toimet

V OSAAMISEN PORRAS

Käytännön toimet opiskelijoiden näkemysten ja teoreettisen viitekehyksen pohjalta:

- Erialaisten opintopolkujen mahdollisuus, jatkuvan oppimisen tukeminen.
- Koulu mahdollistaa osaltaan opiskelijoiden ammatillaiseksi opiskelemisen ja työelämään pääsyn.
- Opiskelijat mukaan toimintojen kehittämiseen.

IV ARVOSTUKSEN PORRAS

Käytännön toimet opiskelijoiden näkemysten ja teoreettisen viitekehyksen pohjalta:

- Avoimet tiedotustavat
- Opiskelijat mukaan toimintojen kehittämiseen.
- Opiskeluidentiteetin ja -kykyjen vahvistaminen esimerkiksi palautejärjestelmiä hyödyntäen.

III YHTEISÖLLISYDEN PORRAS

Käytännön toimet opiskelijoiden näkemysten ja teoreettisen viitekehyksen pohjalta:

- Sosiaaliseen verkostoitumiseen kannustaminen (myös työskentelytavoissa).
- Yhteishenkeä tukeva toiminta, kannustava ja suvaitseva ilmapiiri.
- Opiskelijat mukaan toimintojen kehittämiseen.

II TURVALLISUUDEN PORRAS

Käytännön toimet opiskelijoiden näkemysten ja teoreettisen viitekehyksen pohjalta:

- Ergonomian ja turvallisten työtapojen oppiminen, voidaan hyödyntää ammattiosaajan työkykypassia.
- Opiskelijat mukaan toimintojen kehittämiseen.
- Työrauha koulussa.

I TERVEYDEN PORRAS

Käytännön toimet opiskelijoiden näkemysten ja teoreettisen viitekehyksen pohjalta:

- Liikunnan lisääminen koulupäivien aikana kuten istumisen vaihtoehdot, liikuntapaikkojen käytön mahdollisuus koulupäivien aikana.
- Kouluruokailuun kannustaminen.
- Keskustelua koulujousta, onko joustamis mahdollisuutta.
- Opiskelijat mukaan toimintojen kehittämiseen.
- Oppilahuoltoryhmän toiminta ja opiskeluhuoltopalveluiden saatavuuden turvaaminen.
- Syrjätymisriskissä olevien tunnistaminen ja varhainen tukeminen.

Ammattiin valmistuvan työhyvinvoinnin portaiden mallinnus Rauramo 2012 mallia soveltaen.

Tutkittuun tietoon pohjautuva suositus opiskelu- ja työhyvinvointiin

Tutkitun tiedon pohjalta kuvailtiin ammattiin opiskelevien nuorten opiskeluhuvinvointia ja sitä edistäviä tukitoimia oppilaitoksen näkökulmasta. Kirjallisuuskatsauksella kartoitettiin ammattiin opiskelevien nuorten opiskelumotivaatiota ja -hyvinvointia sekä niiden tukemisen keinoja.

Tutkimustietoa hyödynnetään oppilaitoksen hyvinvointijohtamisen ja hyvinvoinnin tukemisessa, ja se toimii kehittämisen perustana. Sen avulla selkeytetään ammattioppilaitosten keinoja tukea opiskelevia nuoria kokonaisvaltaisesti sekä vahvistetaan ammattiin valmistuvien nuorten urakehitystä ja tulevaisuuden työssä jaksamista.

Minusta tulee isona... – Suositus nuorten hyvinvoinnin, opiskelun ja urapolkujen edistämiseen oppilaitosympäristössä

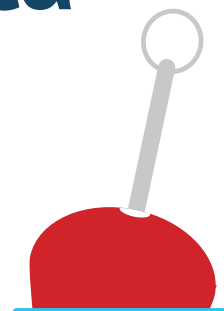
Nuortenraati-aineistojen mukaan ammattiin opiskelevat nuoret ovat motivoituneita opiskeluun, sillä tutkintoon valmistuminen koetaan tärkeänä. Unelmien urapolkuun liittyy vahvasti myös taloudellisuus: nuorille mahdollisuus selvittää elämässä itsenäisesti ja taloudellisesti riippumattomasti on tärkeää.

Opiskelijoille tärkeiksi asioiksi tulevaisuudessa näyttäytyivät lisäksi hyvän työpaikan saaminen, perheen perustaminen sekä oman kodin hankkiminen. Opiskeleminen ja ammattiin valmistuminen luovat hyvän perustan tulevaisuuden pärjäämiselle. Myös työn monipuolisuus ja merkityksellisyys koettiin tärkeinä.

Nuoret liittivät työnimuun työn mielekkyyden ja merkityksellisyyden. He pohtivat paljon työn sisältöä ja työn määrää. Hyvä työilmapiiri koettiin suurimmaksi työhyvinvointia lisääväksi tekijäksi.

Master School -opinnäytetyönä laaditun tutkimuksen tulosten perusteella Luotsi-hankkeen toimijat laativat suosituksen nuorten hyvinvoinnin, opiskelun ja urapolkujen edistämiseen ja tukemiseen oppilaitosympäristössä:

Koulutus on perusta tulevaisuuden pärjäämiselle.

MOTIVAATION YLLÄPITÄMINEN:

Opetuksessa ja ohjauksessa painotetaan tutkintoon valmistumisen merkitystä nuorille.

Ammatti-instituutissa pyritään luomaan opiskeluympäristö, joka tukee nuorten opiskelumotivaatiota. Heille selvitetään opintojen tarkoitus.

TALOUDELLISEN ITSENÄISYYDEN TUKEMINEN:

Opiskelijoille tarjotaan tietoa taloudellisesta suunnittelusta ja säästämisestä. Opiskelijoita kannustetaan harkitsemaan uravalintojaan myös taloudellisen vakauden näkökulmasta.

TULEVAISUUDEN PAINOPISTEET:

Opiskelijoiden tulevaisuuden tavoitteet tulee tunnistaa ja ne kannattaa selvittää jo opintojen alussa.

Opiskelijoille tarjotaan ohjausta, joka auttaa heitä yhdistämään nämä tavoitteet urasuunnitelmiin.

TYÖN MONIPUOLISUUS JA MERKITYKSELLISYYS:

Opiskelijoille korostetaan, miten he voivat vaikuttaa tulevaisuudessa työllistymiseensä ja työn merkityksellisyys.

Opintojaksoille kannattaa luoda opetusmateriaalia, joka auttaa opiskelijoita pohtimaan omia arvojaan ja tavoitteitaan työelämässä.

HYVINVOINNIN JA TYÖHYVINVOINNIN EDISTÄMINEN:

Oppilaitoksessa kiinnitetään huomiota työilmapiiriin ja tarjotaan työkaluja esimerkiksi konfliktien ratkaisemiseen ja tiimityöskentelyyn.

Opiskelijoille tuodaan esille työn mielekkyyden ja merkityksellisyyden yhteys työhyvinvointiin.

Oppilaitosympäristöön luodaan monipuolisia mahdollisuuksia liikkua monipuolisesti.

Oppilaitosympäristössä kannustetaan avoimeen vuorovaikutukseen.

Oppilaitoksessa järjestetään jatkossakin alueellisten toimijoiden toteuttamaa Terveyskioski-toimintaa eri hyvinvointiteemoin.

Oppilaitos tekee säännöllistä yhteistyötä opiskelijoiden työharjoittelupaikkojen kanssa.

Ammattioppilaitoksissa olennaista on ylläpitää ja kehittää opetusympäristöä, joka tukee nuorten tulevaisuuden tavoitteita, korostaa ammatillisen koulutuksen tärkeyttä sekä tarjoaa käytännön työkaluja työelämässä menestymiseen ja hyvinvoinnin ylläpitämiseen.

Vaikuttavan Terveyskioski-toiminnan viitekehys

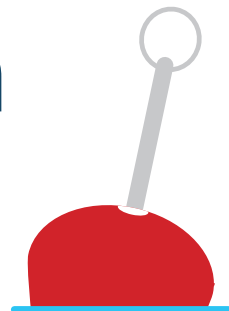
Terveyskioski-toiminta tarjoaa matalan kynnyksen palvelumallin ammatti-instituutin opiskelijoille. Terveyskioskin rooli varhaisessa puuttumisessa kasvaa, kun palveluiden saatavuus on riittämätöntä kysyntään nähden.

Luotsi-hankkeessa laadittiin vaikuttavan Terveyskioski-toiminnan viitekehys tukemaan opiskelijoiden hyvinvointia osana hyvinvointipalveluja. Vaikuttavan Terveyskioski-toiminnan viitekehysten osatekijät kuvattiin kirjallisuuden sekä nuorille suunnattujen kartoitusten pohjalta.

Nuorille suunnatun kartoituksen tuloksista selvisi, että opiskelijat ymmärtävät hyvinvoinnin merkityksen ja tietävät, mitkä tekijät vaikuttavat siihen. Riittävän unen ja levon määrä koetaan olevan merkittävien hyvinvoinnin osatekijä, ja siihen tulisikin kiinnittää enemmän huomiota. Opiskelijoiden hyvinvointiin vaikuttavat myös kaverisuhteet, parisuhde, fyysinen aktiivisuus, terveellinen ravinto, vapaa-aika, tasapainoinen arki sekä opiskelu.

Nuoret pitävät tärkeänä terveyden edistämistä ja esimerkiksi päihteiden käytön ennaltaehkäisyn merkitystä. Ammattiin opiskelevilla on myös tiedonnälkä Terveyskioski-toimintaa kohtaan: he toivovat enemmän tietoa toimintakonseptista sekä vastaavanlaista toimintaa ja terveystiedon opettamista jatkossakin.

**Nuoret pitävät
tärkeänä terveyden
edistämistä ja
päihteiden käytön
ennaltaehkäisyä.**

Vaikuttavan terveystietokioskimallin elementtejä ovat:

Monialainen yhteistyö:

- Terveystietokioski perustuu laaja-alaiseen yhteistyöhön eri sidosryhmien, kuten terveydenhuollon ammattilaisten, opettajien, nuoriso-ohjaajien ja opiskelijoiden kesken.
- Terveystietokioski-toiminnassa tehdään alueellista yhteistyötä muun muassa järjestösektorin kanssa.

Tieto ja ohjaus:

- Opiskelijoille tarjotaan tietoa terveystietokioskin toimintakonseptista ja toiminnan linkittymisestä terveyden edistämisestä.
- Oppilaitoksen henkilökunta ohjaa opiskelijoita osallistumaan sekä toiminnan suunnitteluun että sen toteuttamiseen.

Varhainen puuttuminen:

- Terveystietokioski toimii varhaisena puuttumisen palveluna tarjoamalla opiskelijoille tukea ja ohjausta hyvinvoinnin eri osa-alueilla. Erityistä huomiota kiinnitetään elämäntapoihin.

Kohdennetut toimintateemat:

- Terveystietokioski suunnitellaan vastaamaan opiskelijoiden tarpeita ja toiveita.

Vertaistuki ja ryhmätoiminta:

- Terveystietokioski tarjoaa mahdollisuuksia vertaistukeen ja ryhmätoimintaan, jossa opiskelijat voivat jakaa kokemuksiaan ja oppia toisiltaan.
- Terveystietokioski pyrkii luomaan yhteisöllisyyttä ja edistämään opiskelijoiden osallisuutta päätöksenteossa. Opiskelijat voivat olla mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa terveystietokioskin toimintaa.

Tiedonjakaminen:

- Tiedonjakamiseen panostetaan tarjoamalla selkeää ja helposti lähestyttävää tietoa terveydestä ja hyvinvoinnista, opiskelusta ja työelämästä.
- Tiedon tulisi olla nuorille relevanttia ja kiinnostavaa.

Palaute ja arviointi:

- Opiskelijoilta kerätään palautetta terveystietokioskin toiminnasta ja palveluista.
- Palautteen avulla toimintaa voidaan kehittää ja varmistaa, että palvelut vastaavat opiskelijoiden tarpeisiin.

Teknologian hyödyntäminen:

- Hyödynnetään teknologiaa, kuten mobiilisovelluksia tai verkkoresursseja, terveystiedon jakamiseen ja seurantaan.

Opiskelijamentorointimalli eli vertaistutormalli

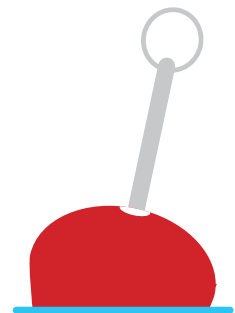
Luotsi-hankkeessa selvitettiin Turun ammatti-instituutissa vertaistutorina toimineiden opiskelijoiden kokemuksia tutortoiminnan vaikutuksista nuorten hyvinvointiin haastatteluin. Tuloksia voidaan hyödyntää Turun ammatti-instituutin tutortoiminnan kehittämisessä.

Vertaistutorit kokevat tutortoiminnan olevan tärkeä linkki muihin oppilaisiin ja opettajiin. Vertaistutoreina toimineet nuoret kokivat, että tutorvalmennus oli hyvin järjestettyä ja että vertaistutoria tarvittiin aluksi lieventämään ensimmäisten koulupäivien jännitystä, auttamaan uusia opiskelijoita ryhmäytymisessä sekä opastamaan liikkumisessa koulutaloissa. Vertaistutoreina toimineet nuoret kokivat myös, että tutorina toimiminen lisäsi heidän hyvinvointiaan.

Kaikki haastatellut kertoivat luoneensa ystävyysuhteita muiden tutoroppilaiden tai uusien opiskelijoiden kanssa. Tutortoiminta on nuorten kokemana tärkeä linkki nimenomaan muiden opiskelijoiden ja opettajien välillä.

Master School -opinnäytetyönä laaditun tutkimuksen tulosten perusteella Luotsi-hankkeen toimijat laativat vertaistutoroinnin suosituksen.

Tutor-toiminta on tärkeä linkki opiskelijoiden ja opettajien välillä.

1.

TOIMINNAN TAVOITTEET:

- Edistää uusien opiskelijoiden nopeaa sopeutumista oppilaitoksen arkeen.
- Luoda positiivinen ja tukeva opiskelijailmapiiri.
- Vahvistaa opiskelijoiden keskinäisiä suhteita ja yhteisöllisyyttä.
- Edistää opintojen etenemistä ja myöhemmin työelämään kiinnittymistä.
- Tukea oppimista.
- Kehittää ohjaus- ja viestintätaitoja.

2.

TUTORIEN VALINTA JA KOULUTUS:

- Opiskelijat voivat hakea vertaistutoriksi vapaaehtoisuuteen perustuvassa prosessissa.
- Pidempään opiskelleet opiskelijat toimivat aloittavien ja aloittavien opiskelevien tutoreina.
- Valituille opiskelijoille järjestetään kattava tutorvalmennus, jossa keskitytään ryhmädynamiikan ymmärtämiseen, vuorovaikutustaitoihin ja uusien opiskelijoiden käytännön opastukseen.
- Opettajakunnasta tai muusta nuorten parissa toimivasta henkilöstöstä valitaan vastuammattilaiset, jotka ovat mukana toiminnan suunnittelussa, arvioinnissa ja toteutuksessa yhteisesti sovitulla tavalla.

3.

VERTAISTUTORTOIMINTA

- Vertaistutorit toimivat uusien opiskelijoiden tukena koko opintopolun aikana.
- Vertaistutorit järjestävät pienryhmätapaamisia, joiden tarkoituksena on:
  - opastaa oppilaitoksen tavoille ja tiloihin,
  - lisätä yhteisöllisyyttä ja
  - purkaa opintojen alkuun liittyvää jännitystä.
- Vertaistutorit ovat läsnä koulun arjessa tarjoten sosiaalista tukea. He järjestävät kohtaamisia, tapaamisia ja tapahtumia, joiden avulla opiskelijat voivat luoda uusia kontakteja.
- Vertaistutorit toimivat nuorempien opiskelijoiden mentoreina, tarjoten ohjausta ja neuvontaa esimerkiksi opintojen suunnittelussa.

4.

TOIMINNAN JATKUVUUS:

- Toimintaa järjestetään säännöllisesti koko lukuvuoden ajan, millä varmistetaan vertaistutoroinnin jatkuvuus.
- Opettajat ja opiskelijat tekevät säännöllistä yhteistyötä, jotta voidaan varmistaa oppilaitoksen tehokas ja matalankynnyksen tukijärjestelmä ammattiin opiskeleville.

5.

TOIMINNAN ARVIOINTI

- Vertaistutorointia arvioidaan säännöllisesti: sekä vastuopettajilta että opiskelijoilta kerätään palaute, jossa kysytään mielipide toiminnasta ja kerätään ideoita toiminnan kehittämiseksi.
- Tarvittaessa mallia mukautetaan vastaamaan oppilaitoksen erityistarpeita ja muuttuvia olosuhteita.
- Palaute viestitään kaikkien tutorien kesken ja laajemmin koko organisaatiolle.

Ammattikoulun henkilöstön työhyvinvointikoulutuskokonaisuus

Luotsi-hankkeessa Turun ammatti-instituutin henkilöstölle toteutetun hyvinvointikyselyn mukaan nuorten haasteet vaikuttavat henkilöstön voimavaroihin. Henkilöstön hyvinvointi on vahvasti sidoksissa opiskelijoiden hyvinvointiin. Nuorten parissa toimiville ammattilaisille on järjestettävä säännöllisesti tarveperustaista täydennyskoulutusta.

Hankkeessa selvitettiin, millaisia koulutustarpeita Turun ammatti-instituutin henkilöstöllä on työhyvinvointiin ja hyvinvointijohtamiseen liittyen. Henkilöstölle suunnatussa kartoituksessa selvitettiin, miten työhyvinvointia ja hyvinvointijohtamista voidaan edistää oppilaitoksessa koulutuksen keinoin sekä mitä aiheita ammattilaiset kokevat tarpeelliseksi sisällyttää koulutukseen, jotta se tukisi heidän työtään ja työhyvinvointiaan. Kartoitukseen vastasi kaikkiaan 183 henkilöä.

Kartoituksen mukaan Turun ammatti-instituutin henkilöstö pitää seuraavia täydennyskoulutusaiheita erittäin tärkeinä työssä selviytymiselle, työssä jaksamiselle ja oman osaamisen päivittämiselle:

1. turvallisuus työpaikalla
2. oma psyykinen terveys ja hyvinvointi
3. vuorovaikutus työyhteisössä.

Työntekijät kokevat, että työyhteisön keskeiset näkökulmat, jotka vaikuttavat työhyvinvointiin liittyvät työntekijöiden arvostukseen ja hyvää kohteluun sekä yhteiseen tekemiseen ja työn organisointiin. He pitävät tärkeänä myös työturvallisuutta. Johtamiselta toivotaan yhteisten toimintamallien luomista, tasa-arvoisia mahdollisuuksia osallistua koulutuksiin, vastualueiden selkiyttämistä, tiimityön tukemista ja muutosten hallintaa.

Työyhteisön koulutustoiveet keskittyvät vahvasti yhteisöllisyyteen ja vuorovaikutukseen. He toivovat koulutuksia vuorovaikutuksesta, yhteisiin tavoitteisiin sitoutumisesta ja työturvallisuudesta. Koulutuksen käytännön toteuttamisessa korostetaan interaktiivisia työpajoja ja tasavertaisia mahdollisuuksia osallistua. Esihenkilötaitojen ja johtamisen koulutuksilta henkilöstö kaipaa henkilöstöjohtamisen näkökulmaa sekä opastusta alaisten kohteluun ja kohtaamiseen. Yhteisten toimintamallien kehittäminen ja työsuunnitelmien selkeyttäminen ovat toivottuja teemoja.

Master School -opinnäytetyönä laaditun kartoituksen tulosten perusteella laadittiin suunnitelma ja runko keväällä 2024 toteutettavalle puolipäiväiselle webinaari-koulutuskokonaisuudelle.

Koulutusrunko:

Teema 1 – Turvallisuus työympäristössä

Luentoaihe: “Turvallisemman tilan periaatteet”

Tehdyn kartoituksen perusteella yhdeksi koulutuksen aihealueeksi nousi turvallisuus työympäristössä. Uhkatilanteet kouluympäristössä lisäävät turvattomuuden tunnetta sekä työyhteisössä että kouluympäristössä opiskelijoissa, mikä heijastuu suoraan myös opiskelijoiden arkeen.

Teema 2 – Vuorovaikutus työyhteisössä

Luentoaihe: “Toimiva vuorovaikutus työyhteisössä”

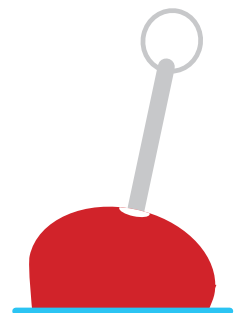
Vuorovaikutuksen parantaminen työyhteisössä koettiin tarpeelliseksi koulutusteemaksi. Vastausten mukaan työyhteisön eri toimijoiden kohtaamisia ja vuorovaikutustilanteita ei ole tarpeeksi.

Teema 3 – Johtaminen ja esihenkilötaidot

Luentoaihe: “Haastavat asiakastilanteet ja työyhteisön neuvottelutaidot”

Hyvinvointijohtamiseen liittyvää koulutusta toivottiin erityisesti esihenkilöille mutta myös kaikille yhteisesti. Hyvinvointijohtamisella voidaan mahdollistaa rakenteita yhteisten toimintakäytänteiden luomiseksi mutta myös yhteisöllisyyden lisäämiseksi.

Hyvinvointi- johtamisen koulutusta toivottiin erityisesti esihenkilöille.

Luotsi suuntaa näyttämässä

Hankkeessa saavutetut tulokset ja kehitetyt mallinnukset tarjoavat vahvan perustan jatkuvan hyvinvointityön edistämiseksi ja hyvinvointijohtamisen kehittämiseksi ammattioppilaitoksessa. Tuloksia voidaan hyödyntää ja hyvinvointia edistäviä työtä implementoida muun muassa seuraavin keinoin:

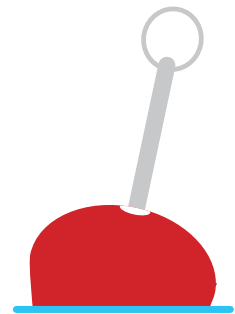
1. Tunnistetaan mahdollisuudet lisätä opiskelijoiden hyvinvointia tukevia toimintoja oppimissuunnitelmiin ja opetukseen.
2. Integroidaan hankkeessa toteutettu Terveyskioski-toiminta osaksi oppilaitoksen arkea ja tarvittaessa myös muihin opiskeluympäristöihin.
3. Kehitetään osallistavia toimintatapoja, kuten opiskelijakyselyjä ja osallistavia työpajoja, jotta ammattiin opiskelijat voivat ilmaista omia tarpeitaan ja toiveitaan hyvinvointia ja tulevaisuuden työhyvinvointia tukevien toimintojen ja palveluiden suhteen.
4. Pidetään opiskelijat mukana oppilaitoksen hyvinvointitoiminnan suunnittelussa – kohderyhmälähtöisyys on terveyden edistämisen työn perusta.
5. Vahvistetaan yhteistyötä alueellisten sidosryhmien, kuten sote-alan järjestöjen ja paikallisen kuntatoimijoiden kanssa. Kutsutaan sidosryhmät mukaan säännöllisiin tapaamisiin nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi.
6. Kerätään palautetta opiskelijoilta, henkilökunnalta ja sidosryhmiltä hyvinvointitoiminnan, hyvinvointijohtamisen ja työhyvinvointiin liittyvien toimien kehittämisen mahdollistamiseksi.
7. Kartoitetaan mahdollisuuksia laajentaa Luotsi-hankkeen tuloksia ja vaikutuksia muihin koulutusasteisiin.
8. Järjestetään tietoiskuja ja työpajoja, joissa jaetaan kokemuksia ja parhaita käytäntöjä muiden oppilaitosten kanssa.
9. Levitetään hankkeessa kehitettyjä mallinnuksia ja tuloksia muille ammattioppilaitoksille.
10. Haetaan Työsuojelurahoituksesta apuraha menetelmäkirjan tai työkalupakin tuottamiseen. Tuotoksen avulla nuorten parissa toimiville tarjoutuu mahdollisuus valmiin opetusmateriaalin hyödyntämiseen.

seen opetuksessa, ryhmäytymisessä sekä esimerkiksi teemapäivien toteutuksessa. Näin varmistetaan Luotsi-hankkeen tulosten implementointi käytännön oppilaitostyöhön.

Olellaisena seikkana hanketulosten implementoinnissa on se, että kohdeorganisaatiossa huolehditaan hankkeen tulosten ja tuotosten integroitumisesta osaksi oppilaitoksen pysyvää toimintakulttuuria.

Hyvinvointityö ammattiin opiskelevien nuorten parissa ei saa jäädä vain tilapäiseksi hanketoiminnaksi, vaan sen tulee olla osa pitkäjänteistä sitoutumista nuorten hyvinvoinnin, tulevan työhyvinvoinnin, työssä jaksamisen ja urapolkuajattelun edistämiseen.

Hyvinvointityön tulee olla sitoutumista tulevan työhyvinvoinnin, työssä jaksamisen ja urapolkuajattelun edistämiseen.

Lähteet

Aaltonen T., Luoma M., Rautiainen R. 2004. Vastuullinen johtaminen: Inhimillistä tuloksentekoa. Helsinki: WSOY.

Honkanen H., Männistö M., Utriainen K. 2014. Välittävä opiskeluyhteisö tukee hyvinvointia. Selvitys ammattipiirien käytännöistä ja kehittämistarpeista terveyserojen kaventamiseksi ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi. ePooki, 32/2014.

Krogstrup H. 2004. Asiakaslähtöinen arviointi: Bikva-malli. FinSoc Arviointiraportteja / Stakes: 1/2004. Saatavilla: <https://www.julkari.fi/handle/10024/7562523>. Viitattu 15.12. 2023.

Nurmi H., Syväjärvi A., Leinonen J. 2018. Osallistava toimintaote hyvinvoinnin edistämistyössä. Teoksessa J. Lammintakanen & S. Laulainen (toim.) Kohti vaikuttavaa päätöksentekoa ja johtamista hyvinvointipalveluissa. Kuopio: University of Eastern Finland.

Opetushallitus. Hyvinvointijohtaminen ammatillisissa oppilaitoksissa. Raportit ja selvitykset 2019:13a.

Raivio H. & Karjalainen J. 2013. Osallisuus ei ole keino tai väline, palvelut ovat! Osallisuuden rakentaminen 2010-luvun tavoite- ja toimenpideohjelmissa. Teoksessa T. Era (toim.). Osallisuus – oikeutta vai pakkoa? Jyväskylän Ammattikorkeakoulun julkaisuja 156. Jyväskylä: Suomen Yliopistopaino Oy.

Takala S. 2017. Syövän ehkäisy ja terveyden edistäminen: osallistavan toimintamallin kehittäminen. Saatavilla: <https://www.theseus.fi/handle/10024/127008>. Viitattu 14.12.2023.

Vesa S., Santalahti V., Nieminen V., Nikunlaakso R., Reuna K., Niemi M., Ketonen E., Kouvonen A., Lintula, L., Salo P., Luukkainen K., Salenius M., Oksanen T. Sosiaalinen hyvinvointi ja sen tiedolla johtaminen. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2020:52.